

Pfv.IV.20.490/2015/5.szám

A Kúria a dr. Varga Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Vincze Gyula ügyvéd által képviselt alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt a Szolnoki Törvényszék előtt 16.P.20.908/2013. számon megindult és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.357/2014/7. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 21. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás értelmében az alperes 2002 óta .. község polgármestere, a felperes 2006 és 2010 között a települési önkormányzat egyik képviselője volt, majd 2010-ben és 2014-ben polgármester jelöltként indult a felperessel szemben, mindkét esetben az alperes kapott több szavazatot. 2006 és 2010 között került sor a községet is érintő vasútvonal korszerűsítésére. Ennek kapcsán a munkát végző kivitelező felajánlotta az önkormányzat részére, hogy a kicserélt vasúti

töltési követeket ellenszolgáltatás nélkül az önkormányzatnak átadja, illetve ennek lerakásánál területhasználati díjat fizet a község részére. A felperes észlelte, hogy 2011 második felétől a lerakó társaságtól független másik vállalkozás kezdte el a lerakott anyagot rostálni, majd elszállítani. A felperes a kialakult helyzetről több irányban érdeklődött. Megkereste .. képviselőt, hogy érdeklődjön a kialakult állapotokról. .. érdeklődött az önkormányzatnál, illetve az alperesnél és arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes, illetve az önkormányzat részéről a helyzet kezelése megfelelő és ezt közölte a felperessel is. A felperes tovább kívánt tájékozódni, ezért elment .. Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2012. április 19. napján tartott nyílt ülésére. Az ülés napirendjén nem szerepelt a vasútfelújítással kapcsolatban lerakott kövek, illetve földanyag kérdésének megtárgyalása. Az ülés elején az alperes a lakossági kérdéseknek adott helyt, az első kérdező a felperes volt. Ő kérdésként felvetette, hogy a temető előtti elszállított kő kinek a tulajdona és ebből mennyi pénz folyt be az önkormányzathoz. A kérdésre először .. jegyző válaszolt azzal, hogy ezt a kérdést korábban már tisztázták, ezt követően a jegyző és a felperes között párbeszéd kezdődött, a felperes a jegyzői választ nem fogadta el, újabb kérdéseket tett fel, majd az alperes válaszolt a felperes kérdésére. Válaszában az alperes közölte, hogy az ügyben névtelen feljelentés érkezett a rendőrségre, az ügyészségre, amelyet a hatóságok kivizsgáltak és azt állapították meg, hogy nem történt törvénytelenység. Ismertette az érintett terület helyzetét, illetve a lerakott anyag sorsát és kitért arra, hogy a névtelen feljelentések miatt a képviselő-testület nem tudja végezni nyugodtan a munkáját, mert a névtelen feljelentések miatt indult hatósági vizsgálatokkal kell foglalkoznia, megkérdőjelezte a névtelen feljelentő gerincességét és közölte: „Tehát nyugodtan lehet feljelenteni névtelenül, nyugodtan lehet menni, kavarni, nyugodtan lehet csinálni bármit. Egyet tudok mondani, ezt az ügyet a rendőrség, az ügyészség névtelen feljelentések után, mert a gerinctelen ember jelent fel névtelenül, a névtelen feljelentés után megvizsgálta és megállapította, hogy minden törvényes. Akkor én úgy gondolom, hogy ezek után ezt a szálát nem kell tovább görgetni, de ha Ön úgy gondolja, hogy Ön ezt szeretné görgetni, akkor tegye meg a szükséges feljelentéseket, de ha kérhetném, a nevét is írja utána.”

A választ követően a felperes viszontválasza az volt, hogy „Annyit szeretnék kérni, hogy ha rámutat a polgármester úr, akkor ne egy tolvaj kérdőjelezze meg az én gerincemet. Köszönöm szépen.” Erre a közlésre először a jegyző válaszolt, aki megpróbálta rendes mederben tartani a meghallgatást. Ezt követően az alperes zárta le a kérdést a következő közlésekkel: „Voltak is emberek, az a lényeg, hogy mi azért vagyunk itt képviselők, remélem mindenki, hogy mindent megtegyünk annak érdekében, hogy ez a falu a legjobban

fejlődjön. Az ilyen kijelentések meg engem abszolút nem érdekelnek. Érdekes módon mindig innen jön az a piszkálódás, szurkálódás, hol a föld, hol a pénz, miért csinálják így, miért csináltuk úgy. Semmit nem szeretnénk, csak dolgozni, dolgozni és egyszerűen nem vagyok hajlandó eltűnni sokáig, hogy folyamatosan bennünket piszkáljanak, nem vagyok hajlandó. Itt volt .. úr, itt volt a képviselő-testületben négy évig. Meg volt a lehetősége arra, hogy dolgozzon, semmit nem csinált, semmit. Ugyanígy csak mosolygott".

A felperest a válasz nem elégítette ki, és a képviselő-testületi ülést követően, 2012. május 18-án feljelentéssel élt a nyomozó ügyészség felé hűtlen kezelés alapos gyanúja miatt. Feljelentését arra alapozta, hogy az önkormányzatnak a kövek értékesítéséből bevétellel kellett volna rendelkeznie. Az ügyben a Törökszentmiklósi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya folytatott nyomozást a 6070/773-23/2012.Bü. szám alatt. A rendőrség a nyomozást 2012. november 23-án megszüntette, álláspontja szerint a cselekmény nem bűncselekmény. A határozat indokolása rögzítette, hogy két vállalkozó is jelezte az önkormányzatnak, hogy olyan kis mennyiségű követ lehetett volna kinyerni a földanyagból, hogy a cégeknek ebből nem lett volna nyeresége. Mindezek után állapotodott meg a .. önkormányzat és a .. arról, hogy utóbbi elvégzi a föld rostálását, tisztázását és az önkormányzat a földből kinyert követ, kőzúzalékot a vállalkozónak az elvégzett munka ellenében térítésmentesen átadja. Mindezek nyomán a rendőrség azt állapította meg, hogy az önkormányzatot valódi hátrány nem érte, kötelességsszegés nem történt.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy a nyilvános meghallgatáson valótlánul arra utalt, hogy a névtelen feljelentést a felperes tette volna, illetve valótlánul azt állította, hogy a felperes, mint korábbi önkormányzati képviselő a községért semmit sem tett volna, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A felperes kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, továbbá kérte a perköltség megfizetésére való kötelezését. A felperes előadta, hogy az adott időszakban nem minősült közszereplőnek, így nem köteles a kritika fokozott tűrésére, egyébként is az alperes valótlán és sértő tartalmú tényállításokat tett a személyével kapcsolatban.

Az alperes a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az adott kérdésekben a felperes egyértelműen közszereplőnek minősült, már csak azért is, mert a községben többszörösen polgármester-jelöltként szerepelt. Az alperes előadta: a felperes tevékenységét illetően kritikát fejtett ki, amely a szabad véleménynyilvánítás keretei között maradt. A perköltség megállapítása körében hivatkozott arra, hogy tárgyalásonként 20.000 forint + áfa munkadíjban és ezt meghaladóan 120.000 forint + áfa megbízási díjban állapodott meg a jogi képviselőjével, az erre

vonatkozó megállapodást csatolta.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 254.000 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az adott helyzetben és összefüggésben a felperes közszereplőnek volt tekinthető, figyelemmel arra, hogy azokat az információkat használta fel, amelyekhez még, mint képviselő-testületi tag jutott. Közszereplői minőségét az adott helyzetben az is megalapozta, hogy a felperesnek az alperes, mint politikai vetélytársnak válaszolt. A sérelmezett két közlés közül az első kapcsán az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az nem a felperes személyére vonatkozott, azt szövegkörnyezetéből kiemelte a felperes. Az alperes általában a névtelen feljelentéseket minősítette tisztességtelennek és az a „buzdítás”, hogy a felperes tegyen az ügyben feljelentést, de azt írja is alá, még burkoltan sem tartalmazza azt, hogy korábban az alperes a felperest nevezte volna gerinctelen, névtelen feljelentőnek. A második kitétel kapcsán annak tartalmát az elsőfokú bíróság egyértelműen véleménynyilvánításnak tekintette. Miután a közlés kifejezőmódjában nem volt az elsőfokú bíróság szerint indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó, ezért véleménynyilvánításként nem sérthetett személyiségi jogot.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát akkor, amikor a 2012. április 19-i nyílt ülésen elhangzott felszólalásában arra utalt, hogy a felperes névtelenül feljelentéseket tesz, amelyekben a .. is érintő vasútvonal korszerűsítése során a vasúti töltésből kikerült kövek felhasználásával kapcsolatos visszaéléseket állít. A jogerős ítélet mellőzte a felperes elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését, az elsőfokú illeték még le nem rótt részének megfizetésére, valamint részperköltség megfizetésére az alperest kötelezte.

A jogerős ítélet indokolásában kifejtette, hogy a jóhírnév megsértése megállapításának két alapfeltétele van: valótlanság és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés megtétele. A felperes által sérelmezett első kitételnél az alperes utalt névtelen feljelentőre, bár az alperes kétségtelenül nem említette meg konkrétan a felperes, mint névtelen feljelentő nevét, de az elhangzott közlés tartalma alapján a résztvevők számára egyértelmű lehetett, hogy az alperes e nélkül is a felperes személyére utalt. A névtelen feljelentést az általános társadalmi felfogás a jogerős ítélet értékelése szerint negatívan ítéli meg, a névtelen feljelentőt pedig elítéli. A névtelen feljelentés erkölcsileg elítélendő. A jogerős ítélet szerint az alperes akkor mentesülhetett volna a személyiségsértés jogkövetkezményei alól, ha

bizonyítja, hogy a névtelen feljelentéseket ténylegesen a felperes tette volna, erre azonban bizonyítást sem ajánlott fel.

A jogerős ítélet úgy értékelt, hogy ebben a vonatkozásban a felperes nem minősült közszereplőnek, hiszen az adott időpillanatban nem volt önkormányzati képviselő, függetlenül attól, hogy a feljelentés alapjául szolgáló esetleges értesüléseit mikor szerezte. A közszereplői minőségnek egyébként a jogerős ítélet szerint egyébként sincs jelentősége, tekintettel arra, hogy tényállításra a közszereplőnek sem terjed ki a fokozott túrési kötelezettsége, ha a közlés valótlan. E körülmények között az első kitétel kapcsán a jogsértést a jogerős ítélet megállapította.

A második közlés vonatkozásában (a felperes képviselő-testületi tagként nem tett semmit a községért) osztotta a jogerős ítélet az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy ez egyértelműen véleménynyilvánításnak minősül. Ebben a vonatkozásban a közszereplői minőséggel kapcsolatos kritikáról volt szó a jogerős ítélet szerint, ezért valóságtartalmától függetlenül a véleménynyilvánítást a felperes túrni volt köteles a jogerős ítélet szerint is, figyelemmel arra, hogy a kijelentés kifejezőmódjában nem volt olyan mértékben lealázó és lekicsinylő, hogy az túllépte volna a közszereplő által túrni köteles határt. A jogerős ítélet mellőzte a további jogsértéstől való eltiltást. Álláspontja szerint a „kőügy” vonatkozásában ismételt jogsértés nem volt megállapítható, illetőleg ennek veszélye sem állt fenn. A jogerős ítélet a pernyertesség-pervesztesség arányát közel azonosnak találta és ennek megfelelően változtatta meg, illetve határozta meg az eljárási költség, illetve az illeték viselésének arányát.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben kérte a jogerős ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes elutasítását és a felperes perköltség viselésére kötelezését. A kérelem értékelése szerint az adott esetben a felperes nem kritikát kívánt megfogalmazni, hanem kiprovokált egy helyzetet, kifejezetten politikai támadást indított az alperessel szemben, amelynek során ő maga tanúsított sértő magatartást és ehhez képest ő kért jogvédelmet. A kérelem szerint a felperes ezen magatartása ellentétes a jóhiszeműség és tisztesség követelményeivel, tulajdonképpen a felperes saját felróható magatartására kívánt jogot alapítani a Ptk. 4. § (4) bekezdésével ellentétes módon. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogkérdést az első kitétel vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítélte meg helytállóan, vagyis az első kitétel nem a felperes személyére vonatkozott, azt a felperes szövegkörnyezetéből kiemelve kifogásolta. Az alperes előadta: a névtelen bejelentőkre vonatkozó megállapítás egyébként vélemény, amelyet a felperesnek nem kellett önmagára értelmezni, a vélemény pedig sem közvetve, sem közvetlenül nem tartalmazott valótlan tényállítást, kifejezőmódjában sem volt

sértő vagy bántó. Az alperes szerint a felperes egyébként is minden vonatkozásban közszereplőnek volt tekinthető, aki a kritikát túrni köteles.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira történő utalással. A kötelező jogi képviselőre figyelemmel a Kúria a felperes által személyesen előterjesztett Pfv.4. sorszámú előkészítő iratot és annak mellékletét nem vehette figyelembe ügyvédi ellenjegyzés hiányában.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban az állandó bírói gyakorlat szerint érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg. Miután a második kifogásolt kitétel tekintetében a jogerős elutasítással szemben felülvizsgálati kérelem nem született, a Kúriának kizárólag az első kitétel vonatkozásában kellett vizsgálnia.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. Az állandó bírói gyakorlat következetesen alkalmazza az általános személyiségi, jogi perekben is a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg a sajtó-helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban rögzített vizsgálati szempontokat. A Ptk. 85. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. A PK 13. számú állásfoglalás I. pontja értelmében igényt az érvényesíthet, akinek személyére a közlés - nevének megjelölésével vagy egyéb módon - utal, vagy akinek a személye a közlemény tartalmából felismerhető. A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja szerint a személyiségi igény elbírálásánál a közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A közlemény

egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására.

A felülvizsgálati eljárásban vitatott első kitétel kapcsán az elsőfokú bíróság a felperes keresetét azzal utasította el, hogy nem volt megállapítható a felperes személyes érintettsége. A másodfokú bíróság ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy az adott szövegösszefüggésben, az adott helyen és időben a felperes közvetlen megnevezése nélkül is megállapítható volt, hogy az alperes a felperest nevezte meg névtelen feljelentőként.

A Kúria mindazon általános szempontok figyelembevételével úgy ítélte meg, hogy a vitatott első kitétel vonatkozásában az elsőfokú bíróság mérlegelte helytállóan a rendelkezésre álló szöveget, annak összefüggéseit. Helytállóan állapította tehát meg az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperes általánosságban nem a felperes személyére vonatkoztatottan kritizálta a névtelen feljelentést, az pedig, hogy a felpereshez olyan nyilatkozatot intézett, hogy amennyiben maga is bejelentést kíván tenni, akkor azt névvel tegye meg, véleménynyilvánításnak minősül, amely kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó vagy megalázó. Az sem volt figyelmen kívül hagyható, hogy az egyre inkább indulatosabbá váló szóbeli vitában a felperes is indulatosan nyilatkozott, amikor az alperest a maga részéről tolvajnak titulálta. A Kúria az összes körülmény mérlegelésével tehát az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét találta helyesnek az első kitétel vonatkozásában, amikor arra a következtetésre jutott, hogy ott hiányzik a felperes közvetlen személyes érintettsége, ezért nincs helye jogsértés megállapításának.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét teljes egészében elutasító elsőfokú ítéletet hagyta helyben. A felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a teljes perköltséget viselni köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, beleértve az alperes által a felülvizsgálati eljárásban lerótt 50.000 forint illeték ellenértékét is. A még le nem rótt további 20.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket is a felperes köteles megfizetni az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. Az alperesi képviselő munkadíja a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet, valamint az alperes által becsatolt, az ügyvédi munkadíj nagyságára vonatkozó írásbeli megállapodás alapján került megállapításra.

Budapest, 2015. május 13.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád
s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

AM

A kiadmány hitelével:

írnok